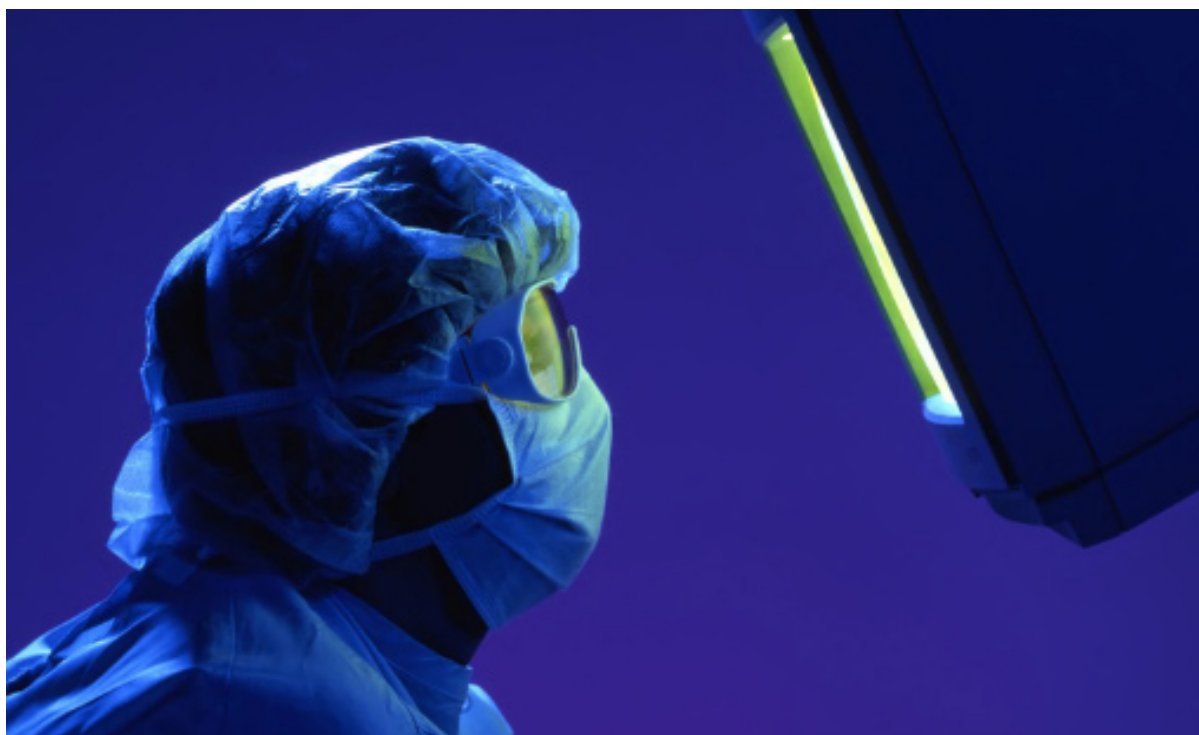

Fiscalitatea românească
Radiografia unei
reformе incomplete

Cuvânt înainte

“Impozitele, până la urmă, sunt cotizațiile pe care le plătim pentru privilegiul de a fi membrii unei societăți organizate.”

Franklin D. Roosevelt

Fiscalitatea reprezintă un factor major în deciziile investiționale, întrucât reprezintă un cost al afacerii, indiferent de tipul, mărimea sau locația geografică a acesteia. Studiul Băncii Mondiale din 2005 punctează principalele 14 cauze de îngrijorare cu care se confruntă mediul de afaceri în momentul luării unor decizii investiționale. Dintre acestea, nivelul impozitării este poziționat pe locul trei, iar domeniul reglementării și administrării fiscale pe șapte.

Acest lucru atrage nevoia unui sistem fiscal simplu, transparent și stabil, care să permită societăților și investitorilor să își planifice strategii pe termen lung și care să asigure conducerea coerentă a afacerilor de zi cu zi. Această condiție este cu atât mai stringentă în perioade dificile, când constrângerile financiare afectează derularea afacerilor. Într-o asemenea perioadă, aparatul economic de stat trebuie să intervină pentru a ridica povara fiscală și pentru a ajuta mediul de afaceri să iasă din criză.

În rolul său de consultant fiscal internațional, Deloitte consideră că un mediu de afaceri viabil poate fi menținut doar printr-un dialog transparent între legiuitor și contribuabili. Ne asumăm astfel responsabilitatea de a contribui în mod activ la îmbunătățirea sistemului fiscal, pentru ca acesta să asigure un echilibru al beneficiilor atât pentru companii, cât și pentru stat și, implicit, pentru economie în ansamblu.

Studiul de față include păreriile unora dintre cei mai importanți investitori din România; cei aproximativ 130 de directori financiari sau experți fiscali și-au exprimat opiniile despre funcționarea sistemului fiscal, cu argumente pro și contra din perspectiva industriei în care operează, precum și păreriile privind schimbările necesare și măsurile pe care statul ar trebui să le introducă.

Sperăm ca acest studiu să ajute în egală măsură atât companiile, cât și autoritățile în demersul lor de a asigura un regim fiscal echilibrat, capabil să întărească economia și să conducă la o creștere sustenabilă.

Rodica Segărcăeanu
Partener, Deloitte Tax

Pieter Wessel
Partener, Deloitte Tax

Fiscalitatea, de la teorie la realitatea economică

Capacitatea administrativă deficitară rămâne veriga slabă a sistemului fiscal românesc.

Fiscalitatea este unul dintre domeniile care a trecut prin cele mai importante transformări în decursul ultimilor zece ani; din păcate, aceste modificări au avut loc fie prea lent, fie prea brusc, astfel încât mediul fiscal s-a întipărit de multe ori în conștiința contribuabililor ca fiind un factor de instabilitate în dezvoltarea sistemului economic românesc.

Mediul de afaceri recunoaște progresele în materie legislativă, precum armonizarea cu cadrul de reglementare european sau introducerea cotei unice de impozitare. Totuși, capacitatea administrativă deficitară rămâne veriga slabă a sistemului fiscal românesc.

Evoluția remarcabilă în ceea ce privește legislația fiscală care a început în anul 2004 prin unificarea reglementărilor fiscale într-un singur Cod a fost, din nefericire, umbrită uneori de incapacitatea statului de a-și respecta principiile fundamentale asumate. Eficiența și certitudinea impunerii, stabilitatea și predictibilitatea sistemului fiscal reprezintă principii esențiale pentru o economie viabilă.

Companiile respondente sunt conștiente de necesitatea randamentului politicii fiscale, dar atrag atenția că trebuie găsit un echilibru între aceasta și povara fiscală pe care o pot duce.

Eficiența și certitudinea impunerii, stabilitatea și predictibilitatea sistemului fiscal reprezintă principii esențiale pentru o economie viabilă.

Premisele unui mediu fiscal optim pentru dezvoltarea afacerilor

Întrebați care ar trebui să fie prioritățile Ministrului Finanțelor Publice în stabilirea agendei de măsuri fiscale, respondenții au indicat nu atât măsuri de stimulare fiscală, cât în primul rând măsuri menite să remedieze situația actuală.

Mediul de afaceri subliniază nevoia ca autoritățile să urmărească o strategie fiscală pe termen mediu și lung și să își concentreze eforturile pentru diminuarea frecvenței modificărilor legislative. Astfel, aproximativ 34% dintre participanți susțin că premisa pentru un mediu fiscal propice dezvoltării afacerilor este stabilitatea legislației. În acest fel, mediul de afaceri își poate stabili și urmări o strategie coerentă și un buget durabil.

De asemenea, 22% dintre participanți optează pentru introducerea unor proceduri clare în administrarea fiscală. Deși s-au făcut progrese pe linia introducerii contului unic pentru plata taxelor sau legate de depunerea electronică a declarațiilor, mecanismul fiscal nu este încă foarte bine pus la punct. Astfel, necorelarea procedurilor administrative atrage în practică costuri suplimentare pentru companii și întârzieri în derularea activității.

Chiar dacă, la nivelul parafiscalității, situația s-a îmbunătățit în ultima vreme, ea este departe de a fi optimă, 16% dintre participanți considerând că reducerea numărului de impozite, eventual comasarea lor, ar fi o măsură esențială în eficientizarea procesului administrativ de colectare și control.

Îmbunătățirea cunoștințelor funcționarilor publici reprezintă o prioritate pentru 15% dintre respondenți, opinia generală fiind că nivelul scăzut de pregătire este una dintre cauzele disfuncționalităților apărute în administrarea fiscală.

Instabilitatea fiscală, o preocupare permanentă pentru contribuabili

În contextul crizei economice și al măsurilor vehiculate de autorități ca posibile alternative pentru a mări încasările la bugetul de stat, companiile și-au conturat o opinie foarte clară cu privire la modul în care aceste măsuri pot avea un impact semnificativ asupra afacerilor lor.

Creșterea contribuțiilor sociale aferente costului salarial ar fi, în acest context, o măsură nocivă în opinia a peste 36% dintre participanții la studiu. Pe fondul declinului economic și al problemelor de lichiditate din piață, o astfel de creștere nu ar face decât să majoreze costul companiilor cu angajații, putând grăbi deciziile de restructurare sau disponibilizare a personalului. Mai mult, la nivel macroeconomic, tot bugetul de stat ar putea fi afectat, prin creșterea cheltuielilor bugetare cu angajații disponibilizați sau prin diminuarea încasărilor la buget.

Pe de altă parte, implementarea unei strategii de reducere treptată a contribuțiilor sociale poate deveni un instrument fiscal de stimulare a competitivității României, încurajând atracția și menținerea forței de muncă, mai ales a celei calificate, prin prisma integrării europene și a liberei circulații a forței de muncă la nivel european.

Posibila creștere a cotei de TVA reprezintă un alt motiv de îngrijorare pentru 25% dintre companiile chestionate, întrucât orice procent în plus peste nivelul actual ar crește costul produsului sau al serviciului comercializat, având impact direct asupra puterii de cumpărare la nivelul consumatorului final.

De asemenea, 22% dintre respondenți au indicat drept motiv de îngrijorare creșterea cotei unice de impozit pe profit. Cota unică reprezintă unul dintre principalii factori care au conferit, cel puțin până acum, un anumit grad de stabilitate și predictibilitate în mediul de afaceri, precum și competitivitate în zonă.

Măsuri de bună practică, factori de stimulare economică

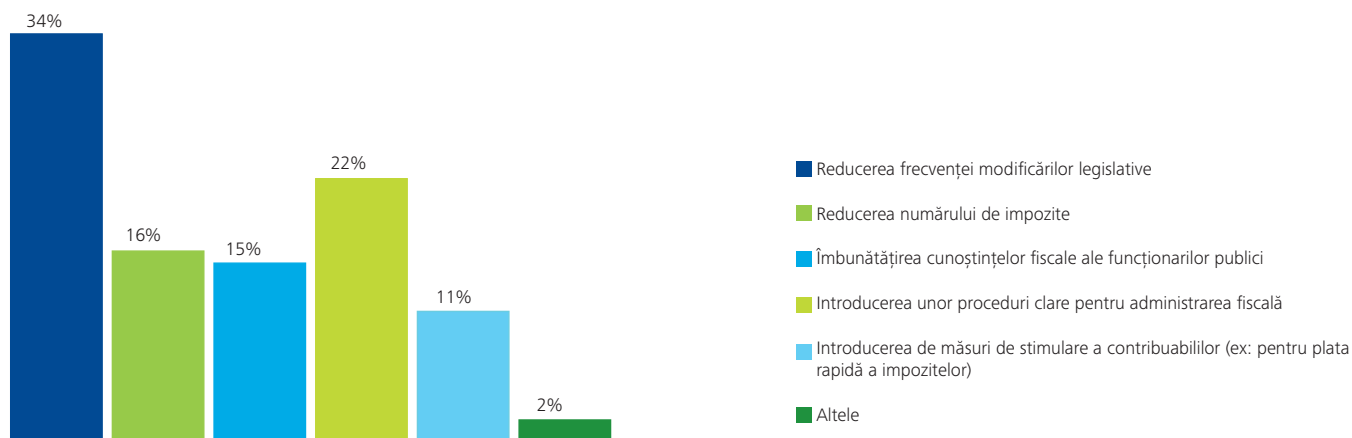
Respondenții au creionat și un clasament cu măsuri fiscale punctuale, care pot contribui la stimularea mediului de afaceri și la menținerea obiectivelor strategice de dezvoltare, trei asemenea măsuri conducând detașat în agenda contribuabililor.

În contextul în care contribuabilii au acces din ce în ce mai redus la creditare pentru investiții, prima opțiune în rândul oamenilor de afaceri (24% dintre respondenți) este scutirea de impozit pe profit pentru profitul reinvestit. Totuși, o astfel de măsură ar fi cu adevărat benefică în condițiile unei scutiri reale la care să aibă acces toți contribuabilii, indiferent de mărime sau de domeniul de activitate. În prezent, propunerea legislativă pentru introducerea măsurii menționate nu îndeplinește aceste criterii, având ca efect doar amânarea momentului impozitării.

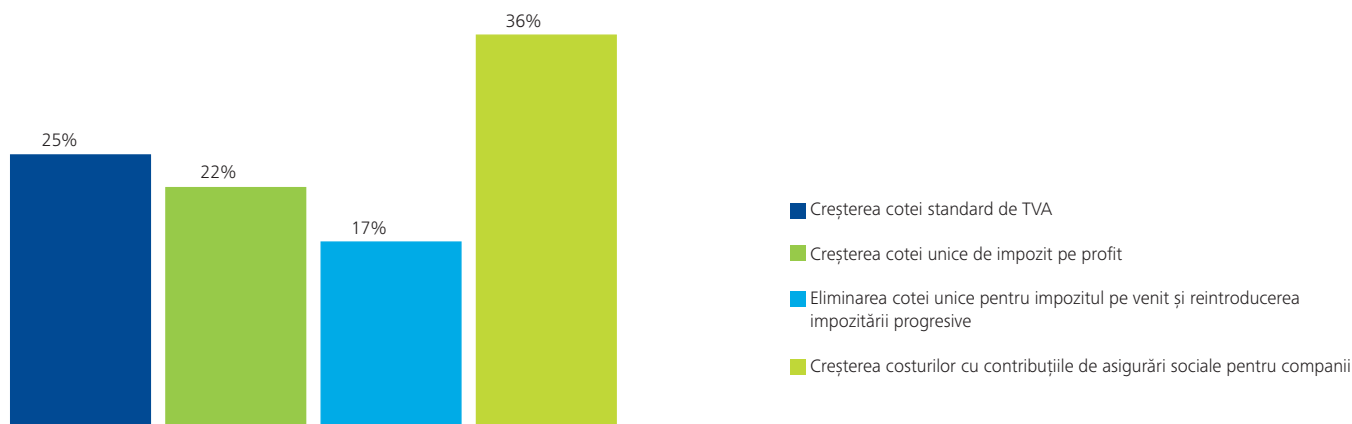
Introducerea unui plafon pentru nivelul contribuțiilor sociale este o măsură importantă pentru 23% dintre companiile chestionate. În contextul în care nivelul actual al contribuțiilor sociale reprezintă unul dintre cele mai importante costuri pentru companii, plafonarea acestora ar încuraja atragerea forței de muncă calificată și retenția angajaților, sporind totodată competitivitatea la nivel european.

Cea de-a treia măsură pe care respondenții o consideră extrem de importantă vizează mecanismul de rambursare a TVA-ului; 18% din respondenți spun că implementarea unor proceduri clare și rapide de rambursare ar debloca criza de sistem prezentă în acest domeniu.

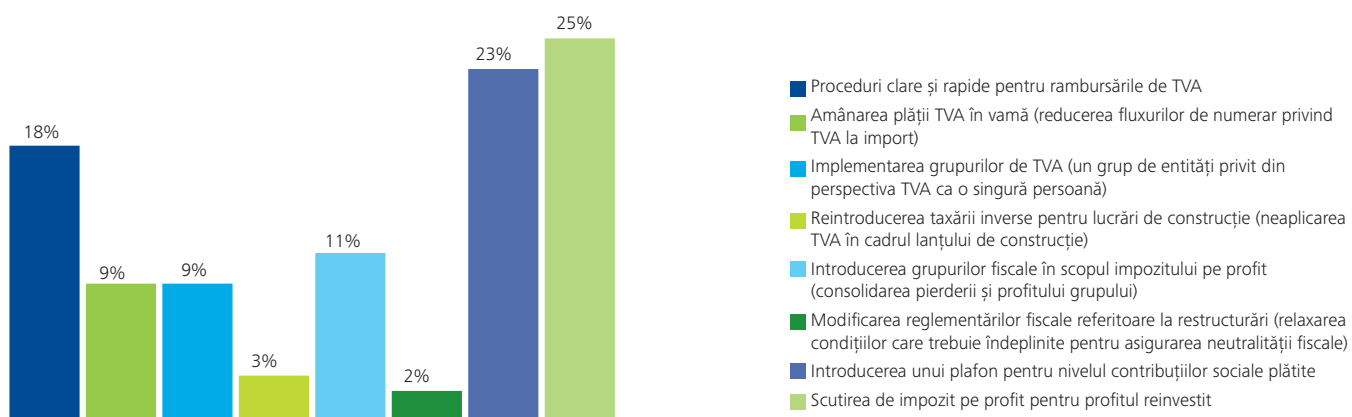
În cazul în care ați ocupa o poziție de conducere în cadrul Ministerului de Finanțe, care ar fi prioritățile dumneavoastră?

Luând în considerare actualele constrângeri bugetare, implementarea căror măsuri dintre cele enumerate considerați că ar avea cel mai mare impact negativ asupra organizației dumneavoastră?

Care dintre următoarele măsuri considerați absolut necesar a fi implementată de către autoritățile fiscale române?

Cota unică, un beneficiu umbrit de contradicții

România a sesizat în mod corect că, pentru o piață emergentă care are nevoie să crească gradul de atractivitate pentru investitori și apetență pentru dezvoltarea afacerilor deja existente, impozitarea directă trebuie să sufere o modificare esențială.

Un pas în direcția bună a fost introducerea cotei unice de impozit pe profit de 16% și reglementarea acestuia de o manieră unitară, alături de celelalte impozite într-un singur text de lege, Codul Fiscal. Astfel s-au creat premisele unui cadru de reglementare favorabil, ușor de înțeles și de aplicat.

Majoritatea companiilor chestionate (61%) spun însă că legislația fiscală aferentă impozitului pe profit este complicată, în parte pentru că textele de lege sunt ambigue, iar normele de aplicare insuficient de clare și coerente.

Exemple întâlnite în practica ultimilor ani se referă la tratamentul fiscal al tranzacțiilor efectuate de și în cadrul asocierilor în participațiune, unde cerințele impuse de legislația impozitului pe profit sunt contradictorii cu cele de TVA. Similar, operațiunile de leasing trebuie analizate foarte atent, atât din perspectiva impozitului pe profit, cât și a TVA-ului, pentru a putea fi în conformitate cu ambele legislații. Un alt exemplu, de foarte mare actualitate în contextul crizei economice, este legat de scoaterea din evidență a creanțelor neîncasate și tratamentul fiscal aferent (impozit pe profit versus TVA).

Mai mult decât atât, lipsa de predictibilitate și certitudine a impunerii reprezintă o problemă importantă pentru respondenți. Modificările aduse în cursul anului financiar și nu anterior începerii lui creează distorsiuni majore în bugetele de cheltuieli stabilite și au în mod evident impact asupra marjei de profit avută în vedere, precum și a eventualelor decizii investiționale.

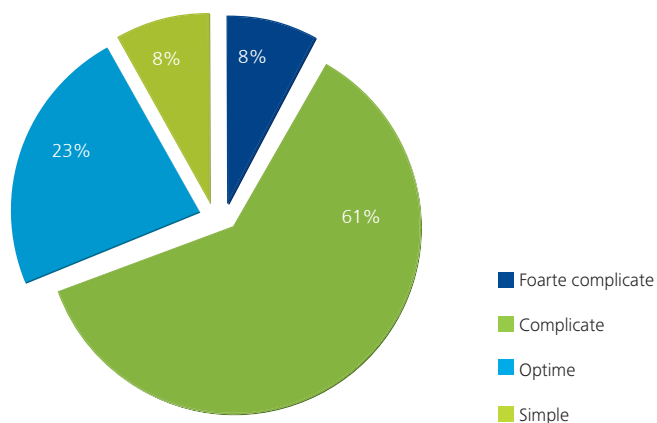
Un exemplu în acest sens vizează modificările aduse în cursul primului semestru din 2009, când baza de impozitare a crescut prin eliminarea deductibilității cheltuielilor cu combustibilul pentru autoturismele deținute de companii (excepțiile de la această regulă fiind foarte limitative). De asemenea, participanții au menționat modificarea privind nerecunoașterea, din punct de vedere fiscal, a reevaluărilor efectuate la sfârșitul anului, măsură care a atras peste noapte o povară fiscală nebugetată la momentul reevaluării.

Este important de menționat faptul că lărgirea bazei de impunere atrage în mod direct creșterea ratei efective de impozitare. Un calcul simplu arată că ajustarea profitului contabil prin neacordarea deductibilității unui număr semnificativ de cheltuieli poate modifica cota efectivă la aproximativ 20-25%.

Un procent de 8% dintre contribuabilii intervievați consideră cadrul de reglementare al impozitului pe profit ca fiind extrem de complicat, în primul rând pentru că legislația nu este aliniată la realitățile economice internaționale, unde restructurările sau alte tranzacții sofisticate au loc din ce în ce mai frecvent. Pe această linie, legislația fiscală în materie de reorganizări, fuziuni, divizări, transferuri de linii de business ar trebui clarificată și extinsă în sensul introducerii, explicării și aplicării conceptului de neutralitate fiscală. Insuficient dezvoltate rămân și regulile referitoare la restructurarea datoriilor sau transferul portofoliilor de creanțe.

Complexitatea legislației impozitului pe profit a crescut o dată cu introducerea regulilor privitoare la prețurile de transfer între companii afiliate. Mai mult ca oricând, companiile trebuie să acorde atenție contractelor încheiate cu alte societăți din grup, întrucât nejustificarea prețurilor de transfer folosite, conform regulilor în vigoare, poate atrage ajustarea veniturilor sau a cheltuielilor pentru a reflecta corect prețul de piață. Și în această sferă, respondenții au remarcat faptul că există încă o serie de aspecte neclare, pornind de la aplicabilitatea acestor reguli și în relațiile intra-grup domestice, până la introducerea unor reguli distincte în materia reorganizărilor.

Cum evaluezi sistemul/legislația fiscală corespunzătoare impozitului pe profit?

Impozitul cu reținere la sursă, o taxă fără ghid de utilizare

Cele mai sonore cazuri judecate până acum la Curtea Supremă de Justiție au legătură cu impozitul pe veniturile nerezidenților.

În domeniul fiscalității internaționale România a avut o evoluție legislativă continuă. Pe parcursul ultimilor ani, au fost implementate prevederi importante din legislația europeană, cum ar fi transpunerea directivei privind plățile de dobânzi și redevențe între întreprinderi asociate, a directivei privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre sau a directivei privind regimul fiscal comun aplicabil reorganizărilor între societățile din diferite state membre UE. De asemenea, referitor la problematica sediilor permanente, a fost preluată interpretarea agreeată la nivelul OCDE.

Totuși, aproape 60% dintre participanți consideră acest impozit ca fiind unul complicat sau foarte complicat. Motivul este că obligația calculării, plății și declarării acestui tip de impozit revine în cele mai multe cazuri contribuabililor români în numele nerezidenților, prin mecanismul reținerii la sursă. Îndeplinirea acestor obligații trebuie efectuată cu respectarea legislației domestice coroborate cu prevederile legislației comunitare sau ale tratatelor bilaterale aplicabile. În practică, lipsa unor proceduri clare și a unor norme de aplicare și interpretare face ca acest demers să fie unul anevoios.

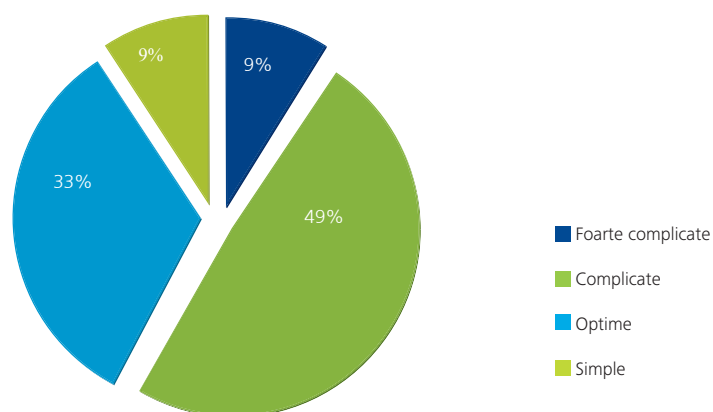
În contextul cotei unice de 16%, acest tip de impozit nu ar trebui să reprezinte o dificultate, însă majoritatea respondenților denunță lipsa normelor de aplicare în ceea ce privește coroborarea reglementărilor interne cu legislația externă aplicabilă și cu diversitatea tranzacțiilor care intră în scopul acestui impozit. Separat, există incertitudini cu privire la încadrarea anumitor venituri obținute de nerezidenți, având în vedere numărul limitat de tipuri de venituri explicate în actuala legislație. Participanții la studiu au menționat că se confruntă cu imposibilitatea de a aplica tratamentul fiscal corect, ei negăsind îndrumare nici la autoritățile fiscale unde sunt arondați, nici direct la legiuitor. Există totodată lacune de armonizare cel puțin la nivelul conceptelor cu care se operează în alte jurisdicții fiscale (de exemplu, conceptul „câștigului de capital” care este în continuare neacoperit în legislația internă), ceea ce atrage iarăși dificultăți de aplicare corectă a impozitului cu reținere la sursă.

Mai mult decât atât, jurisprudența în materie fiscală din România susține faptul că există o nevoie urgentă de a completa Codul Fiscal cu prevederi clare referitoare la natura anumitor tipuri de venituri. De altfel, cele mai sonore cazuri judecate până acum la Curtea Supremă de Justiție au legătură cu impozitul pe veniturile nerezidenților.

Opinia general împărtășită de participanții la studiu este că diversele autorități de reglementare (Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, etc.) trebuie să facă un efort comun alături de Ministerul de Finanțe și să își asume împreună responsabilitatea dezvoltării unui cadru fiscal coerent și consecvent în materia impozitelor cu reținere la sursă.

Separat, participanții au declarat că modul de calcul, plata și obligațiile declarative referitoare la acest impozit nu ridică probleme.

Cum evaluați sistemul/legislația fiscală corespunzătoare impozitelor cu reținere la sursă?

Taxa pe Valoare Adăugată, călcaiul lui Ahile din fiscalitatea românească

Începând cu 1 ianuarie 2007, data aderării României la Uniunea Europeană, legislația de TVA nu reglementează doar aplicarea corectă a unei taxe, ci implementează un sistem complex de monitorizare și raportare a tranzacțiilor cu bunuri și servicii pe teritoriul comunitar. Astfel, legislația TVA devine fundamentală pentru buna funcționare a pieței unice și pentru asigurarea concurenței loiale în spațiul comunitar.

De aceea, legislația de TVA este subordonată legislației UE în domeniu, România fiind obligată, începând cu 2007, să implementeze directivele și regulamentele emise de Comisia Europeană în domeniul TVA. Mai mult, cazurile Curții Europene de Justiție în materie de TVA au devenit direct aplicabile persoanelor juridice române.

Recent, Ministerul de Finanțe a publicat actul normativ de actualizare a legislației de TVA ce conține implementarea noilor directive europene cu aplicabilitate din 2010. Acesta va aduce cele mai importante schimbări în sistemul de TVA de după 2007; regulile privitoare la taxarea serviciilor sunt restructurate semnificativ, introducându-se reguli distincte în funcție de natura beneficiarului („business to business” versus „business to consumer”).

În acest context de creștere semnificativă a complexității sistemului de TVA, 81% dintre companiile respondente au menționat că legislația de TVA este complicată sau foarte complicată. Acest procent depășește sensibil gradul de complexitate indicat de companii în cazul altor impozite. În plus, TVA-ul reprezintă, în opinia a 35% dintre respondenți, cel mai problematic aspect cu care se confruntă în relația cu autoritățile.

O analiză mai atentă relevă că această dificultate de aplicare a legislației de TVA este determinată de cele mai multe ori de lipsa normelor specifice în legislație sau a interpretărilor oficiale ale autorităților fiscale cu privire la tratamentul practic al unor situații specifice. Printre zonele sensibile amintite de respondenți se numără tranzacțiile intracomunitare și documentația justificativă aferentă, precum și serviciile prestate către beneficiarii externi. Un concept care necesită clarificări este „transferul de active”, în sensul transferului de afacere, operațiune în afara sferei de TVA; din cauza multitudinii de situații practice aferente fiecărei industrii în parte, se impune stabilirea unui set de criterii pentru aplicarea unitară a acestui tratament.

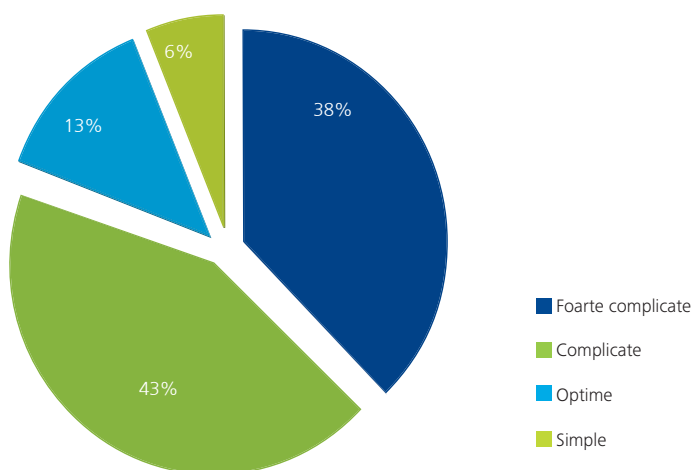
O industrie afectată în mod special de lipsa de clarificări legale cu privire la regimul TVA este industria serviciilor financiare. Companiile din această industrie au arătat, în marea lor majoritate, că legislația de TVA existentă este insuficientă și uneori neclară, cu impact de multe ori semnificativ asupra predictibilității costurilor generate de operațiunile financiare efectuate. Un exemplu în acest sens vizează serviciile de factoring și recuperare de creanțe. De menționat însă că, inclusiv la nivelul altor State Membre, problematica TVA în domeniul serviciilor financiare nu este în totalitate adaptată la realitățile impuse de evoluția acestei industrii.

În ceea ce privește obligațiile declarative cu privire la TVA, este de menționat că acestea au devenit considerabil mai complexe începând cu 2007. În această privință, majoritatea respondenților au semnalat penalitatea de 2% din valoarea tranzacțiilor pe care o riscă în cazul declarării incorecte sau întârziate a operațiunilor intracomunitare. Această penalitate este percepută ca fiind injustă și disproporționată, având în vedere că eventualele erori de declarare nu sunt intenționate și nu aduc în niciun fel prejudicii bugetului de stat.

Cu privire la strategia fiscală pe termen lung a României, 18% dintre respondenți consideră prioritare măsurile de bună practică implementate de alte state europene, precum amânarea plății TVA la importuri sau grupul de TVA. Amânarea plății TVA în vamă este percepută ca o facilitate importantă pentru companiile importatoare, contribuind astfel la dezvoltarea României ca centru logistic regional. Separat, implementarea grupului de TVA reprezintă o modalitate de a îmbunătăți fluxurile de numerar în cadrul grupurilor de companii, putând contribui la decongestionarea sistemului actual al rambursărilor de TVA.

Penalitatea de 2% din valoarea tranzacțiilor pentru declararea incorectă a operațiunilor intracomunitare este percepută ca fiind injustă și disproporționată.

Cum evaluați sistemul/legislația fiscală corespunzătoare Taxei pe Valoare Adăugată?

“Am observat că autoritățile fiscale, printr-o abordare formală a legislației naționale, nu țin întotdeauna cont de jurisprudența europeană sau de principiile fundamentale de TVA, cum ar fi neutralitatea.”

Pieter Wessel, Partener Deloitte Tax

Dobânzile pentru întârzieri la rambursarea TVA-ului reprezintă un drept implicit al contribuabilului.

Rambursarea de TVA, controversa cifrelor mari

Cea mai mare parte a companiilor intervievate care au aplicat pentru rambursarea de TVA (peste 40%) din 2007 până în prezent au solicitat sume mai mari de un milion de euro. De asemenea, aproape 30% dintre companiile în cauză au indicat că aceste sume se situează între 500.000 și un milion de euro.

Pentru companiile românești, rambursările de TVA par astfel să reprezinte provocarea primordială a sistemului fiscal. Recuperarea cu întârziere a sumelor de TVA nu afectează doar fluxul de lichidități, ci poate lipsi companiile de o resursă vitală pentru supraviețuire. Deficiențele sistemului de rambursare sunt evidente, în contextul procentului mare de cereri de rambursare a căror perioadă de soluționare depășește termenul legal de 45 de zile. Astfel, pentru 42% dintre respondenții care au aplicat pentru rambursare de TVA, soluționarea cererilor a venit într-o perioadă cuprinsă între 3 și 6 luni de zile. Mai mult, o parte considerabilă a respondenților (25%) s-a confruntat cu întârzieri de peste 6 luni, 8% primind rambursarea după mai bine de un an.

De remarcat în acest context sunt inițiativele recente prin care autoritățile au încercat să decongestioneze situația rambursărilor de TVA (de exemplu, soluționarea cu prioritate a cererilor de rambursare în funcție de vechimea acestora, cesiunea creanțelor din dreptul de restituire a TVA-ului, obligația furnizării unui răspuns în termen de 45 de zile, în cazul efectuării unui control încrucișat).

Opinia respondenților este, însă, că bunele intenții din prevederile legislative nu sunt de multe ori corelate cu practica, având în vedere că, deseori, organele fiscale folosesc diverse metode pentru amânarea finalizării controlului fiscal (prin cererea de multe ori nefondată de documente suplimentare care nu au nicio legătură cu tranzacțiile analizate în vederea rambursării de TVA, cum ar fi dosarul prețurilor de transfer).

Companiile chestionate consideră că autoritățile nu au tratat probleme legislative de substanță, care ar fi determinat o creștere reală a numărului de cereri soluționate, cum ar fi efectuarea rambursărilor directe fără control anticipat. Experiența companiilor respondente confirmă numărul redus de cereri soluționate printr-o astfel de metodă în ultimii doi ani.

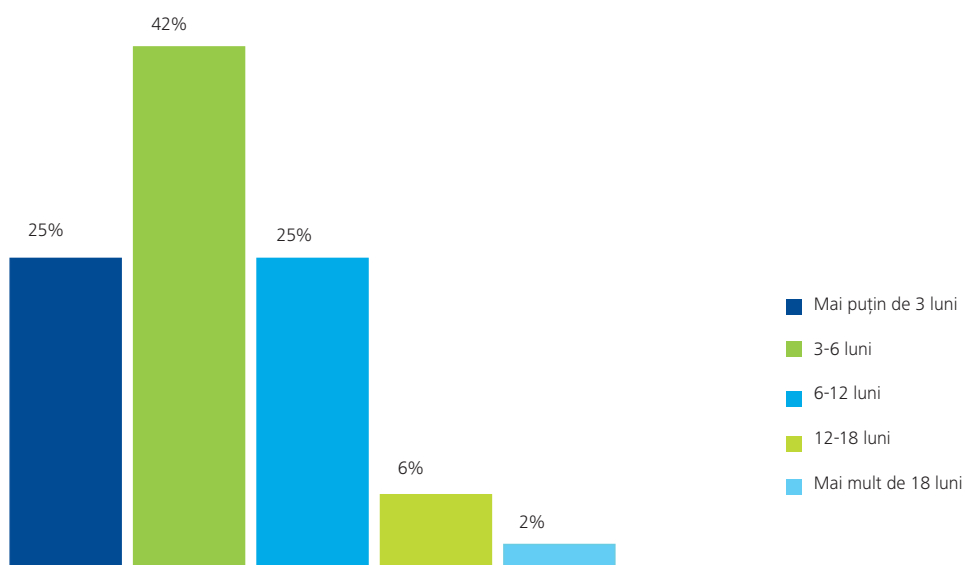
În acest context, participanții la studiu consideră oportună modificarea procedurii de stabilire a gradului de risc (scoring) acordat contribuabililor, în funcție de care se decide procedura de urmat (cu sau fără control anticipat).

Eliminarea unor elemente luate în calculul scoringului va fluidiza procesul de rambursare. De exemplu, ar trebui eliminate elemente precum renunțarea în mod repetat la opțiunea de rambursare, domenii de activitate considerate riscante sau vechimea companiilor care cer rambursarea.

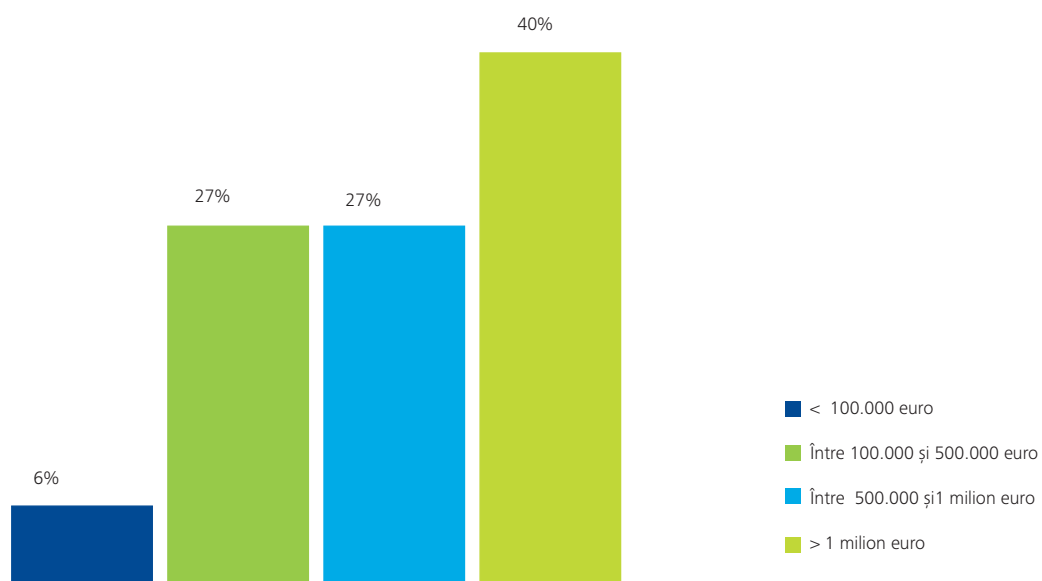
Vestea bună este că, potrivit ANAF, numărul cererilor soluționate de rambursare și valoarea totală a sumelor lunare rambursate au început să crească, începând din aprilie 2009.

Pentru moment, doar 3% dintre companiile care au înaintat cereri pentru rambursarea TVA-ului au solicitat și dobânzile de întârziere a plăților. Dobânzile reprezintă un drept implicit al contribuabililor, dar companiile chestionate s-au arătat rezervate în privința beneficiilor imediate, invocând eventuale repercusiuni din partea autorităților. O soluție ar fi ca legislația să prevadă plata automată a dobânzii, în cazul în care organele fiscale depășesc perioada legală pentru soluționarea rambursărilor.

Ați aplicat pentru rambursarea de TVA de la 1 ianuarie 2007 până în prezent? Dacă da, care a fost perioada medie în care a fost acordată rambursarea?

Care au fost sumele de TVA solicitate la rambursare începând cu 1 ianuarie 2007?

Autonomia fiscală, un prerogativ local controversat

Dintre toate impozitele și taxele instituite de stat atât la nivel central, cât și teritorial, impozitele și taxele locale provoacă la prima vedere cele mai multe controverse. Percepția este împărțită în mod egal între o evaluare optimă (35%) și complicată (32%) a acestui sistem de impunere.

Opinia respondenților este justificată de caracteristicile afacerii pe care o reprezintă. Companiile care operează filiale și sucursale la nivel național manifestă o reală nemulțumire față de sistemul de autonomie locală de stabilire și percepție a dărilor, cu atât mai mult cu cât îndeplinirea obligațiilor fiscale locale implică alocarea de personal și resurse administrative semnificative.

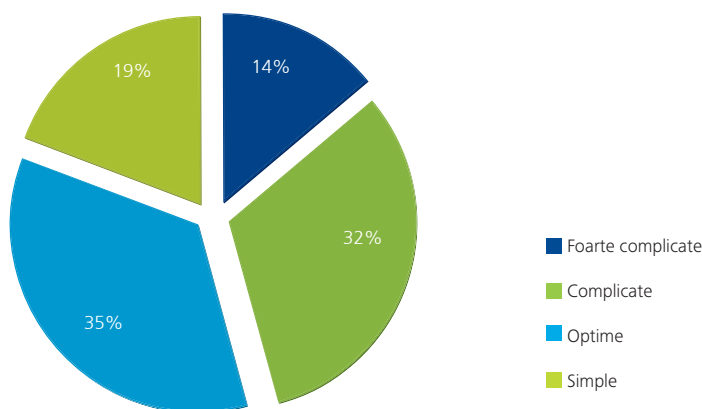
Taxa de liniște și siguranță, taxa de salubritate, taxa specială pentru susținerea financiară a culturii și sportului – câteva repere din lista impozitelor controversate impuse la nivel local.

În plus, unele taxe sunt calificate drept „absurde”, conform participanților la studiu. Un exemplu ar fi „taxa de liniște” care este percepută în funcție de suprafața spațiului comercial folosit; în alt oraș, companiile trebuie să achite o „taxă de salubritate” în funcție de numărul de angajați (care, la rândul lor, plătesc și individual această taxă).

Un alt punct sensibil este obligația contribuabililor de a reevalua imobilele la un interval de maximum trei ani de zile. În practică, această cerință nu poate fi îndeplinită de multe companii, din cauza constrângerilor de politică contabilă la nivel de grup sau a celor legate de resursele umane și financiare implicate. Cu toate acestea, nerespectarea acestei obligații atrage automat plata unui impozit semnificativ mai mare.

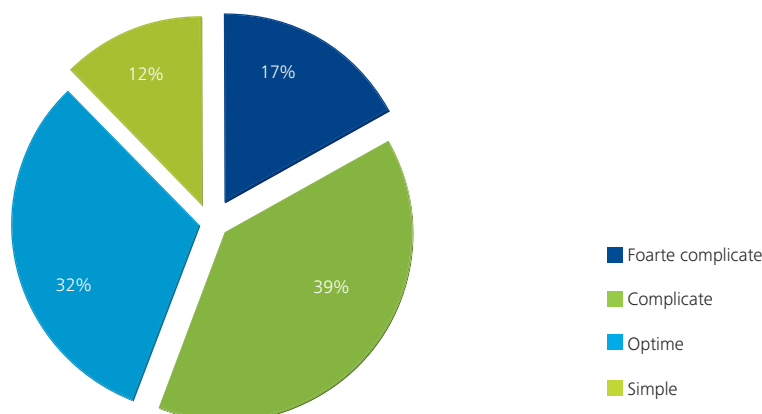
Opinia generală este că sistemul impozitelor locale este netransparent și, poate, cel mai dificil în materie de interpretare, autoritățile locale și cele centrale fiind de cele mai multe ori în disonanță.

Cum evaluați sistemul/legislația fiscală corespunzătoare taxelor locale?

Companiile cer plafonarea contribuțiilor sociale

Cum evaluați sistemul/legislația fiscală corespunzătoare Contribuțiilor sociale

Multitudinea legilor și reglementărilor impune unificarea contribuțiilor sociale.

Prima remarcă a companiilor respondente cu privire la cadrul legislativ al contribuțiilor sociale s-a referit la multitudinea legilor și reglementărilor distincte pe fiecare categorie de contribuție și la necesitatea unificării lor într-un singur act normativ. Mai mult decât atât, acestea se modifică în mod frecvent, iar actualizarea acestora este dificil de urmărit. Pe aceste prime considerente, 56% din respondenți au descris sistemul contribuțiilor sociale ca fiind unul complicat și foarte complicat.

În ceea ce privește natura contribuțiilor datorate atât de angajator, cât și de angajat, participanții au sesizat că nivelul lor nu justifică beneficiile acordate de sistem, fie el de pensii, sănătate sau șomaj. Din acest punct de vedere, una din principalele măsuri care ar asigura o echitate între asigurările sociale și serviciile primite ar fi plafonarea anumitor contribuții la o anumită bază impozabilă maximă.

Respondenții au semnalat dificultăți practice și în legătură cu sistemul de declarare, raportare, plată, compensare și rambursare, pentru că nu există o coordonare a acestor obligații și niciun dialog între diferitele autorități care gestionează bugetele de asigurări sociale.

Pe de altă parte, 39% dintre respondenți consideră sistemul contribuțiilor sociale ca fiind unul optim. Această percepție aparține cu precădere companiilor care externalizează serviciile de salarizare, predând astfel toată povara administrativă aferentă acestor taxe.

Reforma în aparatul fiscal începe cu factorul uman

Doi dintre factorii care influențează în mod decisiv atitudinea inspectorilor pe perioada controlului sunt mărimea societății controlate și autoritatea competentă la care este arondată.

Una dintre condițiile stringente pentru îmbunătățirea mediului fiscal este componenta de administrare fiscală. Este vorba de procedurile pe care contribuabilii le au la îndemână și pe care trebuie să le urmeze pentru a-și îndeplini obligațiile fiscale. De la momentul înregistrării fiscale până la încetarea activității, companiile trebuie să urmărească un ciclu continuu de conformitate delimitat pe mai multe componente, dintre care cele mai importante sunt cele declarative și de plată.

Progresele realizate la nivelul aparatului fiscal s-au făcut simțite începând cu anul 2003, prin crearea unui organism de sine stătător (Agenția Națională de Administrare Fiscală → ANAF) care gestionează toate funcțiile pentru administrarea veniturilor statului. Acesta operează la nivel central și local prin instituțiile care își desfășoară activitatea pe componentele de gestiune, colectare, control fiscal și asistență pentru contribuabili.

Pe linia relațiilor dintre contribuabili și autoritățile fiscale, 70% dintre respondenți au caracterizat relația ca fiind una bună. Din discuțiile avute, însă, participanții au subliniat că acest răspuns are în vedere mai degrabă o privire de ansamblu, în strânsă legătură cu statutul lor de buni platnici. Acest răspuns trebuie privit și dintr-o altă perspectivă, în condițiile în care 55% dintre respondenți au remarcat că relația lor cu autoritatea fiscală depinde de departamentul sau unitatea specifică cu care intră în contact. Respondenții, în marea lor majoritate arondați Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili, au constatat că există o diferență importantă de calitate la nivelul acestei unități (în sensul bun al cuvântului), în comparație cu celelalte direcții de administrare fiscală.

În continuare, în ceea ce privește elementele practice de administrare fiscală, respondenții au indicat o serie de elemente pozitive, dar și negative.

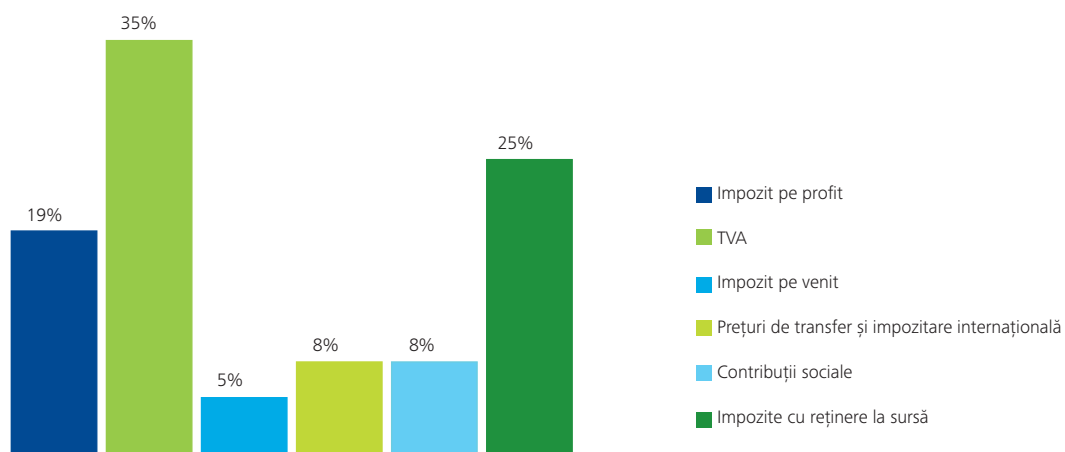
Astfel, respondenții semnalează că la nivelul gestiunii fiscale există o serie de disfuncționalități cauzate de un aparat mult prea birocratic, care, de cele mai multe ori, nu reușește să ofere imaginea precisă a situației contribuabililor în timp real. În acest sens, companiile menționează dificultăți în obținerea fără întârzieri a unei fișe corecte de evidență pe plătitor, a certificatelor de atestare fiscală, a celor de rezidență fiscală sau a celor de atestare a plății pentru impozitele cu reținere la sursă.

Declararea electronică și ideea folosirii unui cont unic pentru plata taxelor reprezintă în mod evident un progres pe linia eficientizării procedurilor de conformare fiscală. Aceste progrese vin să susțină un principiu esențial: cu cât e mai simplu să declari și să plătești taxe, cu atât gradul de conformare voluntară din partea contribuabililor va fi mai mare.

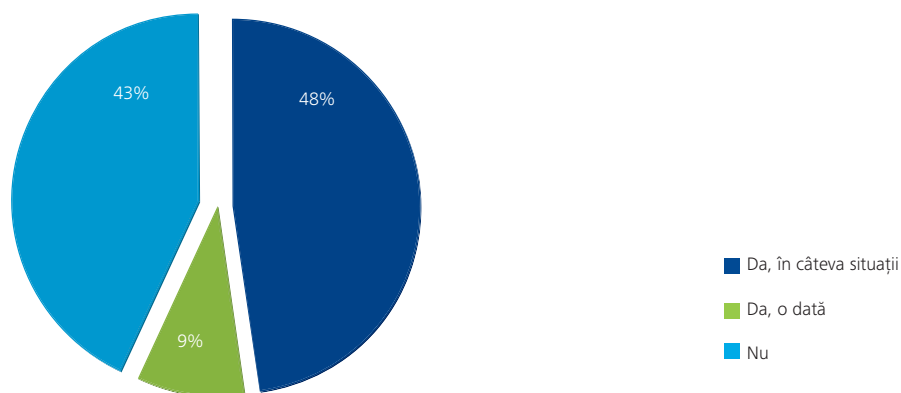
Un element extrem de sensibil menționat de companii este cel al majorărilor de întârziere. Menținerea cotei de 36,5% pe an este una vădit disproporționată față de nivelul dobânzilor actuale de pe piața financiară. În acest fel, povara fiscală este excesivă, în condițiile aplicării acestui nivel al majorărilor nediferențiat pe natura acțiunilor care au condus la nerespectarea termenelor de plată (de exemplu, intenția versus incapacitatea de conformare).

Majorările de întârziere de 36,5% pe an sunt disproporționate față de practica internațională.

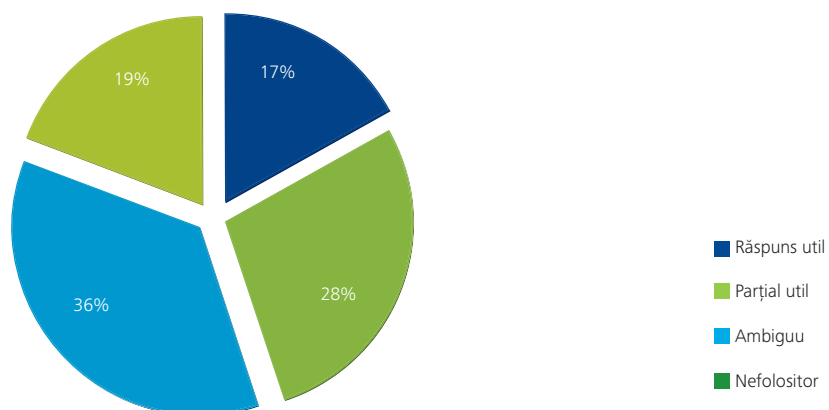
Alegeți aspectele în care relația dumneavoastră cu autoritățile fiscale s-a dovedit în mod special problematică.

V-ați confruntat cu situația în care departamente distincte ale autorităților fiscale au emis opinii diferite?

Ați solicitat până acum soluții fiscale anticipate? Dacă da, cum ați perceput răspunsul autorităților fiscale în termeni de calitate?

Inspectorii fiscali, la bariera dintre litera și spiritul legii

Prin definiție, obiectul inspecțiilor fiscale ar trebui să rezide în verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor fiscale de către contribuabili. Motivele inițierii unei inspecții pot fi din cele mai variate, legea permițând organelor de control să exercite astfel de acțiuni pe baza informațiilor de care dispun (declarații fiscale depuse, date obținute de la alți contribuabili, informații referitoare la anumite practici).

Una dintre întrebările cuprinse în chestionar a vizat natura ultimelor inspecții fiscale efectuate de către autorități. Conform participanților la studiu, majoritatea inspecțiilor au fost generale (controale de fond orientate către investigarea respectării prevederilor legale referitoare la totalitatea impozitelor și taxelor aplicabile).

Deși inspecțiile strict orientate spre verificarea dosarelor prețurilor de transfer au deocamdată o frecvență foarte redusă (doar 1% dintre respondenți au fost supuși unui astfel de control), este foarte posibil ca pe viitor numărul lor să crească. Numărul redus de controale se poate datora și lipsei de specialiști în domeniu la nivelul organelor locale de control. Semnalele provenite în ultima perioadă din partea autorităților oferă, însă, motive în plus de preocupare societăților care desfășoară tranzacții cu entități afiliate. Majoritatea directorilor financiari anticipează o intensificare a activității inspectorilor fiscali în direcția solicitării și examinării documentației de fundamentare a prețurilor de transfer.

Una dintre observațiile respondenților s-a referit la concentrarea atenției inspectorilor asupra unor teme predilecte, cu ușurință generatoare de impuneri suplimentare în contextul unor abordări restrictive și, de multe ori abuzive, ale autorităților de control.

Documentarea scutirii de TVA în cazul livrărilor intracomunitare și a exporturilor, tratamentul TVA al tranzacțiilor imobiliare, simplificările aplicabile în domeniul TVA, justificarea cheltuielilor cu serviciile intra-grup în scopul deductibilității pentru impozitul pe profit sau justificarea pierderilor fiscale sunt câteva exemple în acest sens.

Principalele deficiențe semnalate de respondenți în privința inspecțiilor fiscale au fost lungă durată a procedurilor și preponderența abordării formale în detrimentul considerării substanței economice. Astfel, 57% dintre participanți au semnalat perioada îndelungată a inspecțiilor fiscale, iar 43% au considerat că inspectorii fiscali tind să aibă o abordare formală în verificarea evidențelor în timpul controlului.

Conform studiului, doi dintre factorii care influențează în mod decisiv atitudinea inspectorilor pe perioada controlului sunt mărimea societății controlate (mărimea cifrei de afaceri) și autoritatea competentă căreia îi este arondată persoana juridică. Între acești doi factori se observă și o relație cauzală, marii contribuabili fiind administrați de către direcția generală special constituită în acest scop. Inspecțiile fiscale desfășurate de această structură au fost caracterizate drept mai puțin cantonate în aspecte pur formale, atitudinea și nivelul de pregătire al inspectorilor fiind superioare celor sesizate la nivel local. Gradul de cunoaștere a activității societăților controlate și transparența în comunicare au fost remarcate drept principalele atuuri ale inspectorilor care activează în cadrul acestei direcții.

Calificativele cele mai mici în privința atitudinii inspectorilor le-au oferit specialiștii companiilor administrate la nivel local. Aceștia au reclamat, printre altele, tendința inspectorilor de a solicita pe loc informații și ignorarea intenționată a unor argumente relevante.

Acțiunile Gărzii Financiare au fost calificate de unii respondenți drept intimidante, angajații acestei instituții publice afișând exces de zel și afectând activitatea curentă a contribuabililor.

Pe linia îmbunătățirii calității componentei de control fiscal, respondenții au subliniat necesitatea oficializării conceptului de "negociere" directă între autorități și contribuabili, care ar asigura eficiența și echitatea verificărilor. Acest demers ar trebui susținut, totodată, și printr-o investiție continuă în pregătirea profesională (inclusiv o specializare pe domeniile de activitate ale contribuabililor) a specialiștilor din aparatul de control fiscal și de soluționare a contestațiilor.

Mai departe, participanții au fost unanim de acord că înființarea unor tribunale fiscale ar crește gradul de expertiză și responsabilizare a factorului de decizie judecătorească în materie fiscală.

Oficializarea negocierii directe între contribuabili și autorități ar spori eficiența și echitatea controalelor.

O comunicare fără un limbaj comun

Un alt aspect important al relației contribuabililor cu autoritățile fiscale îl reprezintă corespondența cu factorii de decizie. Nevoia de a clarifica tratamentul fiscal al unor tranzacții determină contribuabilii să solicite lămuriri administrațiilor locale sau centrale. Din discuțiile cu respondenții a reieșit că modalitatea cel mai frecvent utilizată în acest scop este adresarea unor cereri scrise prin care situații mai dificile sunt aduse în atenția autorităților. Conform procedurii fiscale, autoritățile trebuie să ofere un răspuns adresantului în termen de 45 de zile. De remarcat că răspunsurile transmise de autoritățile fiscale sunt tratate drept puncte de vedere, nefiind opozabile terților (de exemplu, organe de control, justiție etc.).

O altă modalitate de a dobândi clarificări din partea autorităților este procedura de obținere a unei soluții fiscale individuale anticipate, intrată în vigoare începând cu a doua jumătate a anului 2007. Demersul se concretizează prin emiterea de către ANAF a unui act administrativ. Scopul acestuia este reglementarea unei situații fiscale de fapt viitoare, în condițiile expuse de către contribuabil. Cadrul general de derulare este reglementat prin Codul de Procedură Fiscală, actul oficial obținut prezentând avantajul opozabilității față de organele fiscale. Însă procedura de obținere a soluțiilor fiscale individuale anticipate nu pare să fie cunoscută sau aplicată de cei mai mulți dintre respondenți. Doar câțiva dintre contribuabilii intervievați (2%) au apelat la această modalitate, care diminuează riscul reconsiderării tratamentului fiscal de către organele fiscale.

Studiul a urmărit totodată să determine gradul de utilitate și claritate al răspunsurilor pe care autoritățile le oferă contribuabililor. Astfel, majoritatea răspunsurilor obținute de respondenți (55%) au fost catalogate drept ambigue sau, pur și simplu, nefolositoare. Motivul cel mai frecvent invocat a fost că răspunsurile primite citează paragrafe din legislație fără să propună o interpretare a acestora. Observația denotă neasumarea responsabilității de către autorități, pronunțarea în spețe mai dificile fiind deseori evitată. Desigur, o importanță majoră o are și nivelul cunoașterii aspectelor legislative de către autoritatea căreia i se adresează contribuabilul. Dacă, în cazul direcțiilor din aparatul central al Ministerului de Finanțe răspunsurile sunt uneori nuanțate și relevante, la nivelul autorităților locale pot fi constatate erori semnificative de interpretare.

Depășirea termenului legal de transmitere a răspunsului reprezintă o altă problemă semnalată de respondenți. Situațiile în care termenul este respectat constituie mai degrabă excepția decât regula. În 20% din cazuri răspunsurile la scrisori au fost comunicate respondenților în mai mult de 90 de zile – un orizont temporar a cărui depășire poate avea repercusiuni grave asupra raportării corecte a obligațiilor fiscale.

Atitudinea necooperantă a autorităților a fost semnalată de 32% din masa contribuabililor intervievați. De asemenea, respondenții au reclamat numărul mare de întâlniri și cereri suplimentare de informații din partea autorităților, menite să prelungească termenele legale – o problemă semnalată și de contribuabilii care au inițiat procedura de obținere a unei soluții fiscale individuale anticipate.

Din opiniile exprimate în această secțiune se desprinde concluzia că, în comunicarea cu autoritățile fiscale, apar deficiențe de natură să sporească neîncrederea în sistemul fiscal, fapt care afectează și mai mult relația autoritate fiscală - contribuabil.

În comunicarea cu autoritățile fiscale apar deficiențe de natură să sporească neîncrederea în sistemul fiscal, fapt care afectează și mai mult relația autoritate fiscală - contribuabil.

Concluzii și recomandări

La prima vedere, România are un sistem fiscal competitiv în regiune, cota unică de impozit pe profit de 16% și cota standard de TVA de 19% sugerând un climat propice pentru companiile existente sau noii investitori. Cu toate acestea, sistemul fiscal românesc pierde din competitivitate, date fiind frecvența schimbărilor legislative, zonele neclare, contradictorii sau insuficient reglementate și ineficiența aparatului administrativ și judiciar.

Sistemul fiscal din ultimii zece ani a fost supus unor schimbări numeroase, imprevizibile și, uneori, controversate, care au influențat mediul de business, neutralizând previziunile financiare sau planurile de afaceri. Studiul arată, de asemenea, că lipsa de sofisticare a cadrului fiscal de reglementare în anumite domenii cheie nu poate răspunde complexității afacerilor desfășurate astăzi în context european și internațional. De multe ori, acest lucru se traduce printr-o incertitudine a impactului fiscal asupra tranzacțiilor efectuate.

Totuși, mediul de afaceri a remarcat evoluția pozitivă a cadrului legislativ pe parcursul ultimilor 5 ani, de la momentul unificării tuturor reglementărilor fiscale într-un singur Cod și până la introducerea unor elemente de jurisprudență europeană.

Capacitatea administrativă împreună cu procedura fiscală reprezintă principalele platforme care necesită reformare. Reformarea aparatului birocratic greoi și îmbunătățirea transparenței autorităților sunt imperativ necesare în premisele funcționării normale a economiei.

Societățile reclamă perioada îndelungată de rezolvare a litigiilor fiscale și, de multe ori, lipsa de asumare a responsabilității la nivelul autorităților administrative sau judecătorești. Aceste aspecte, precum durata lungă de așteptare sau neclaritatea răspunsurilor primite, s-au regăsit și la nivelul relațiilor de zi cu zi sau a corespondenței dintre autorități și companii. În strânsă legătură, lipsa de expertiză a diverselor autorități cu privire la aspectele fiscale complexe sau specifice anumitor domenii de activitate face colaborarea dintre autorități și mediul de afaceri dificilă sau chiar inexistentă.

Bineînțeles, aceste semnale referitoare la relația cu autoritățile sunt nuanțate în funcție de nivelul acestora (centrale versus locale), instituțiile de care acestea aparțin (ANAF, primărie, ANV), tipurile de impozite implicate sau zona de activitate a respondenților.

De remarcat că majoritatea companiilor sunt conștiente că dezideratele privind îmbunătățirea legislației și a administrației fiscale trebuie urmărite în contextul asumării de către stat a unei strategii fiscale pe termen lung.

În acest context, studiul relevă anumite recomandări generale oferite de mediul de afaceri. În primul rând, păstrarea cotei unice reprezintă un obiectiv necesar pentru menținerea stabilității fiscale drept contrapondere la turbulențele economice actuale. De asemenea, evoluția cadrului legislativ trebuie să vină firesc, pentru a acoperi necesitățile actuale impuse de complexitatea mediului economic, fără a fi un factor de incertitudine sau destabilizare pentru contribuabil.

Separat, îmbunătățirea relației dintre autorități și contribuabili trebuie să aibă la bază un proces continuu de schimbare a atitudinii autorităților, precum și dezvoltarea expertizei și chiar o specializare a acestora pe tipuri de industrii. Flexibilitatea și transparența unei astfel de relații necesită o mai bună formalizare legislativă a drepturilor și obligațiilor dintre părți și posibilitatea negocierii și medierii directe între contribuabil și autoritatea fiscală.

“Un sistem fiscal benefic mediului de afaceri nu poate fi construit decât în baza unui dialog transparent și eficient între legiuitor și contribuabil.”

Rodica Segărceanu, Partener Deloitte Tax

Metodologie

Sondajul reflectă opiniile a 130 de directori financiari, directori executivi sau directori de echipe interne specializate în probleme fiscale din companii românești de top. Participanții reprezintă cele mai importante domenii de activitate: Industria Bunurilor de Consum (24%), Industria Serviciilor Financiare (22%), Industria Prelucrătoare (19%), Tehnologie, Media și Telecomunicații (16%), Servicii Profesionale (6%), Industria Medicală și Farmaceutică (5%), Imobiliare și Construcții (5%), Energie și Resurse (2%), Aviație și Servicii de Transport (1%).

Rezultatele acestei analize reprezintă exclusiv opinia companiilor participante, Deloitte Tax S.R.L. asumându-și doar rolul obiectiv de a le prezenta într-un mod centralizat. Grupul de companii selectate nu își propune să fie un eșantion reprezentativ pentru întreaga economie românească.

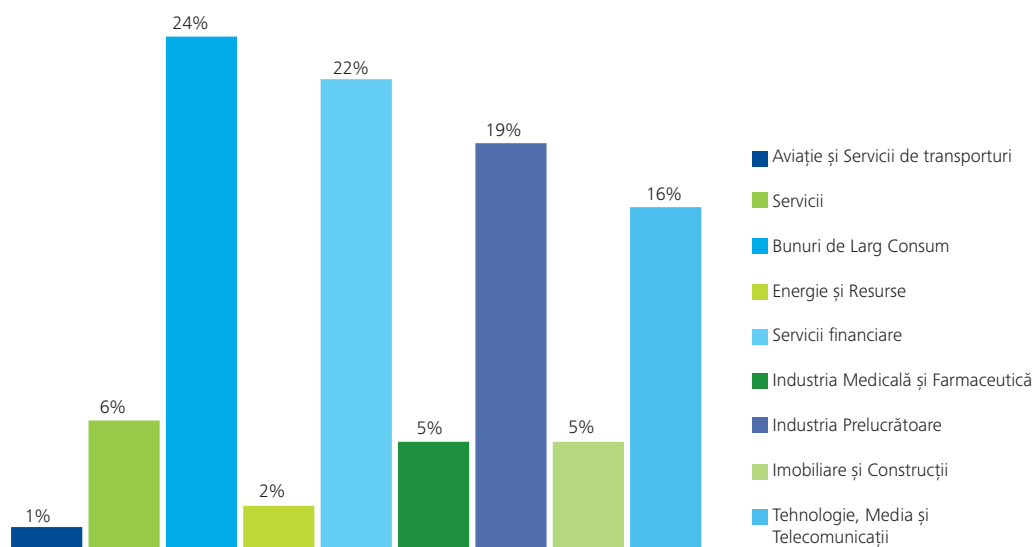
Chiar dacă, în ansamblu sistemul fiscal este același pentru toate companiile, indiferent de mediul de activitate, unele prevederi pot avea un impact mai puternic în anumite domenii. Analiza de față a urmărit să acopere uniform toate industriile românești reprezentative și companii de pe paliere financiare diferite.

Chestionarul a cuprins întrebări închise cu răspuns unic sau răspuns multiplu, precum și întrebări matrice cu răspunsuri multiple. Respondenții au avut, de asemenea, oportunitatea de a adăuga observațiile lor în cazul în care răspunsurile furnizate nu reprezentau pe deplin punctul lor de vedere. Cifrele de la întrebările cu răspuns multiplu reflectă procentul în funcție de numărul total al răspunsurilor oferite la întrebările respective.

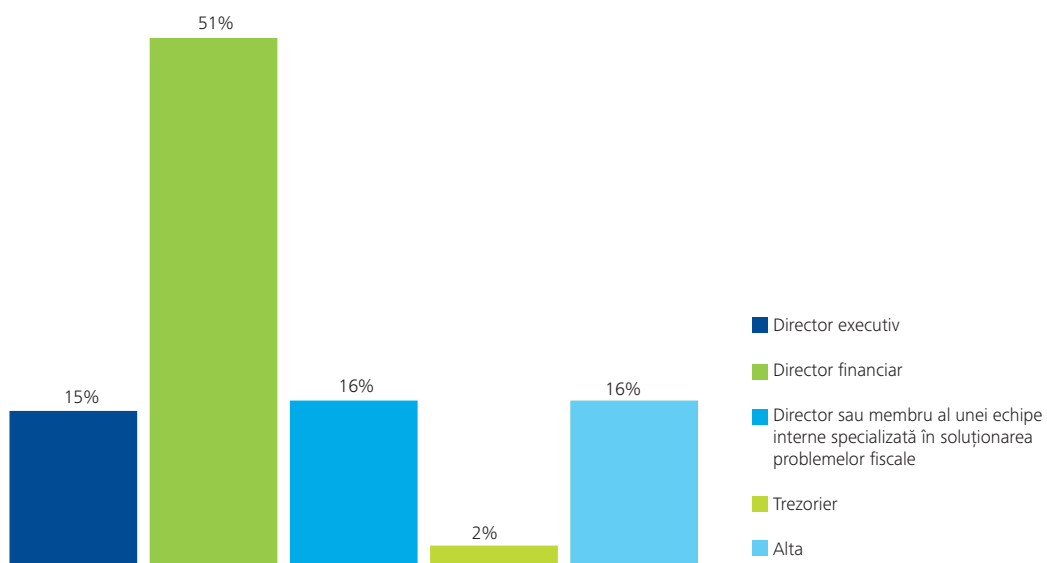
Peste 60% din totalul răspunsurilor au rezultat din interviuri directe desfășurate de către Partenerii și consultanții fiscali seniori ai Deloitte Tax, permițând astfel respondenților să elaboreze punctul lor de vedere privind regimul fiscal românesc, precum și problemele cu care se confruntă, dincolo de întrebările stabilite în chestionar. Feedback-ul suplimentar primit a fost încorporat în rezultatele finale.

Anexă

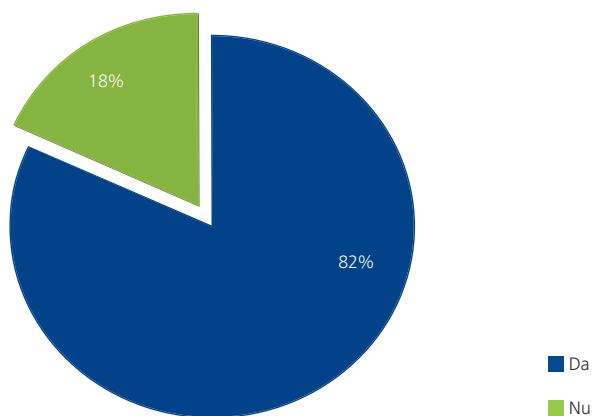
Repartizarea respondenților pe domenii de distribuție

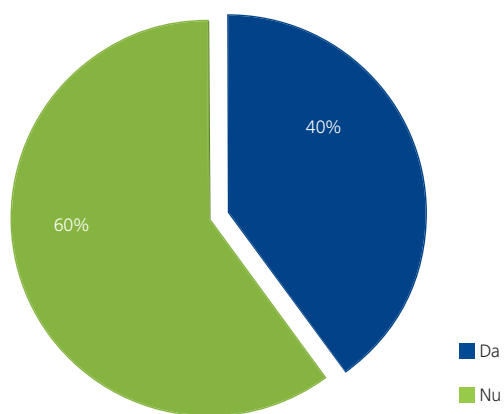
Repartizarea respondenților pe funcțiile avute în cadrul companiei

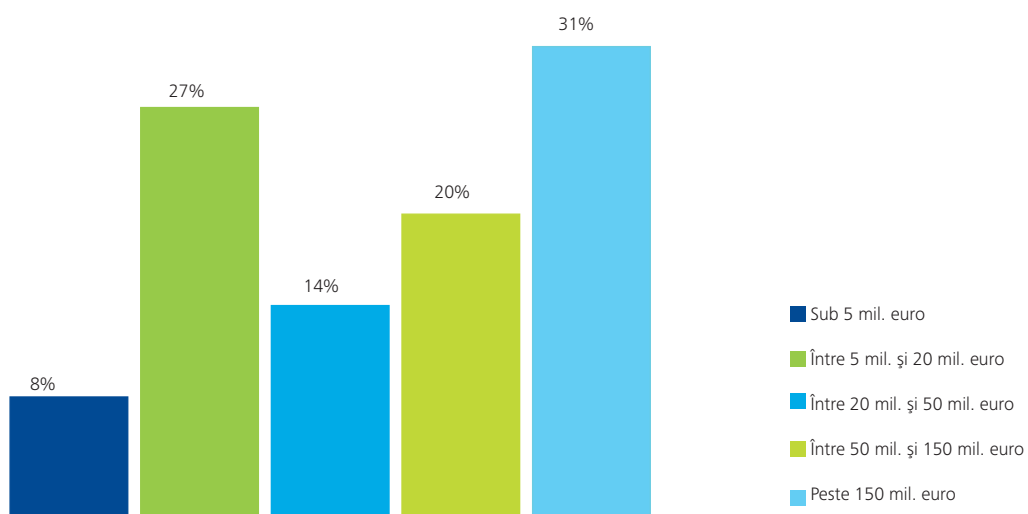
Sunteți parte a unui grup multinațional?

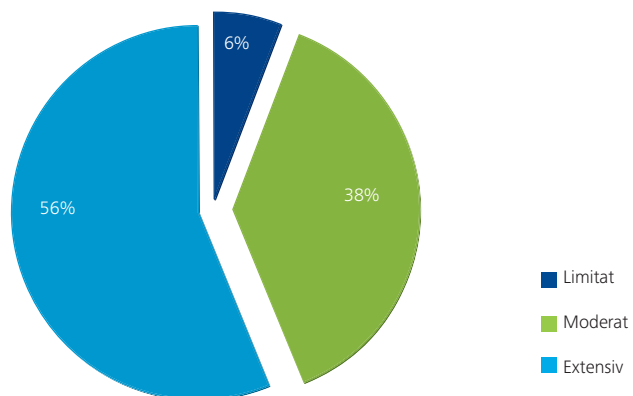
Aveți o echipă internă specializată pe probleme fiscale?

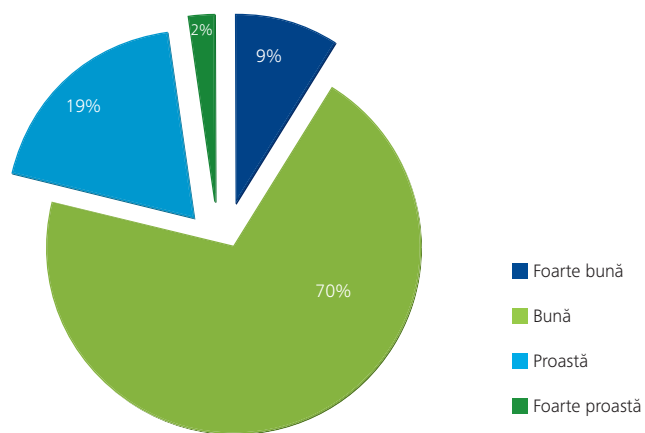
Care este nivelul cifrei de afaceri înregistrat de organizația dumneavoastră?

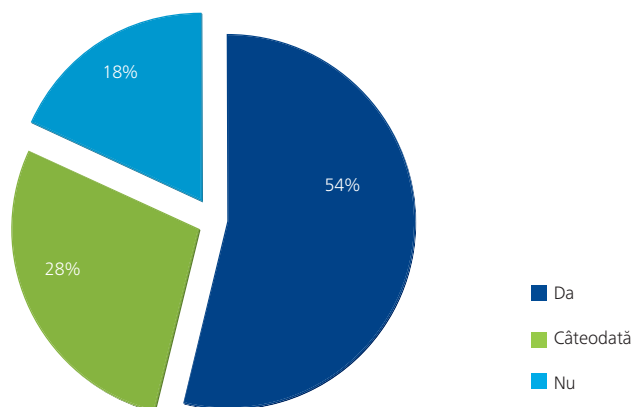
Care este gradul dumneavoastră de implicare în problemele de natură fiscală?

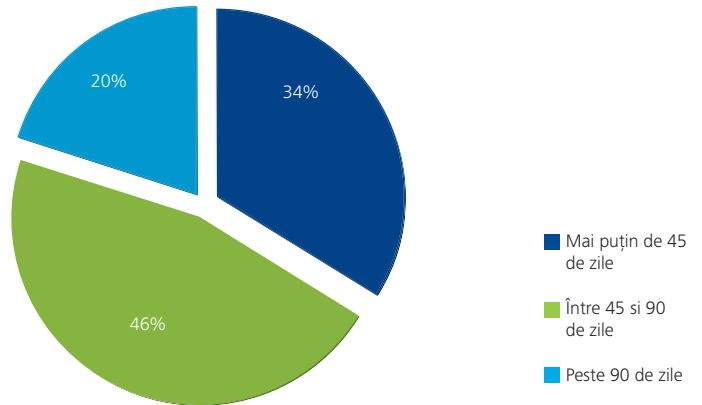
Cum ați caracteriza relația dumneavoastră cu autoritățile fiscale?

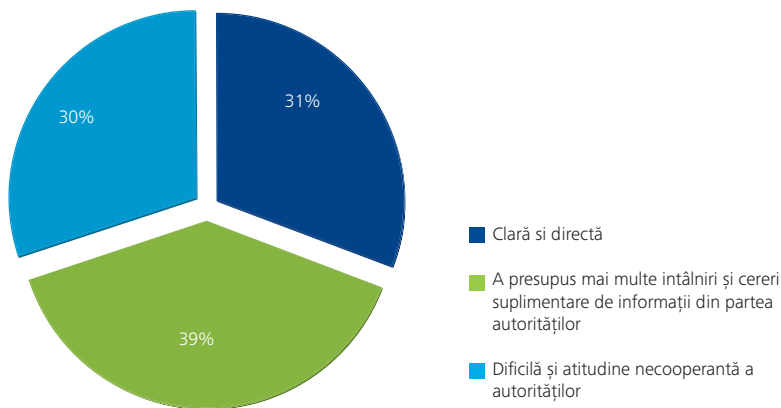
Considerați calitatea relației ca depinzând de departamentul/unitatea specifică din cadrul autorităților fiscale cu care intrați în contact?

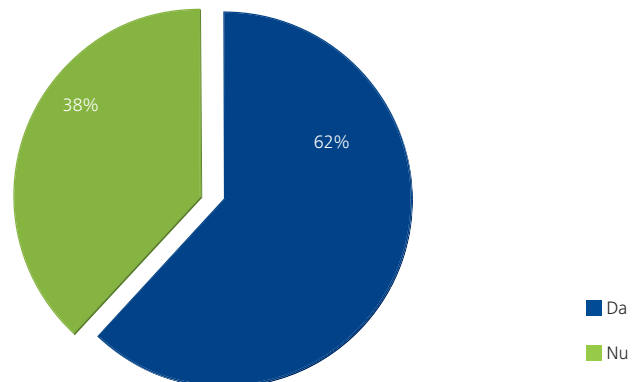
Ați solicitat până acum soluții fiscale anticipate? Dacă da, în cât timp ați primit răspunsul de la autorități fiscale?

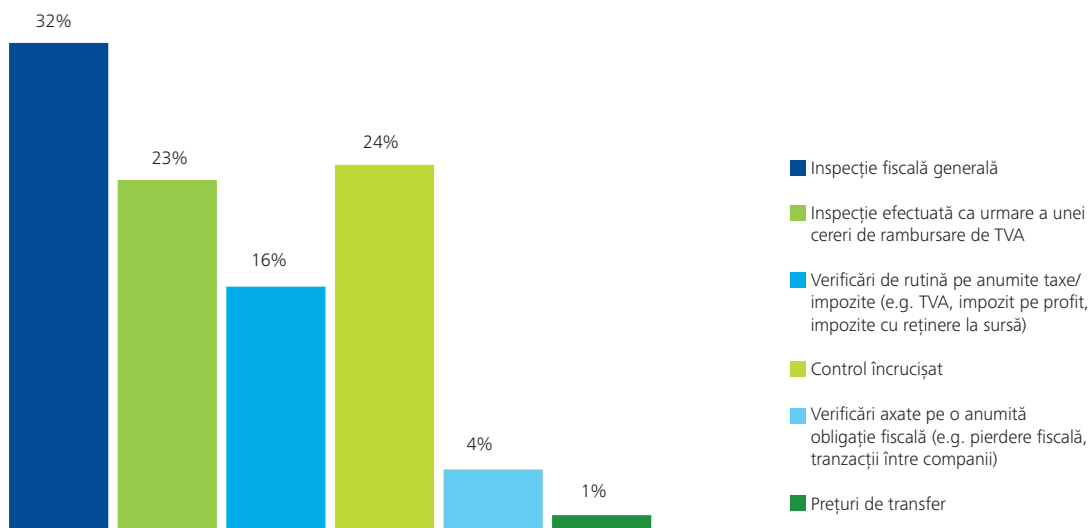
Ați solicitat până acum soluții fiscale anticipate? Dacă da, cum ați perceput răspunsul autorităților fiscale în termeni de procedură?

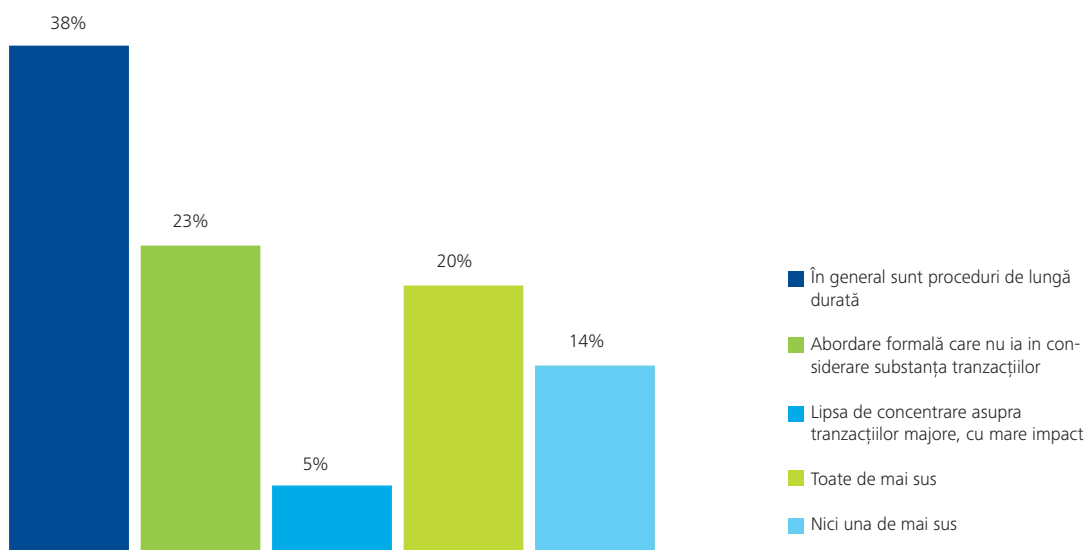
Compania dumneavoastră a făcut obiectul unei inspecții fiscale de la 1 ianuarie 2007 până în prezent?

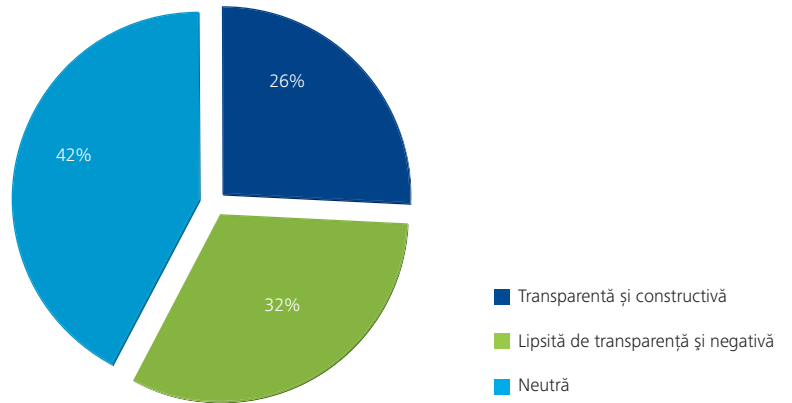
Care a fost natura ultimei inspecții fiscale?

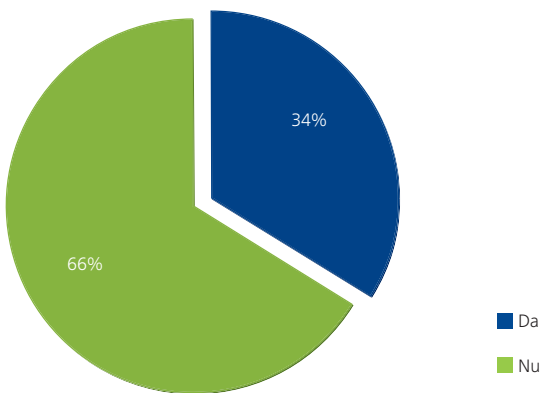
Ce deficiențe considerați că au existat în procedurile de inspecție fiscală?

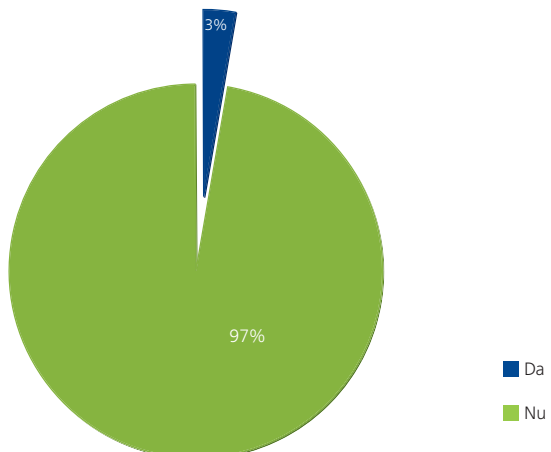
Cum ați descrie atitudinea inspectorilor fiscali în timpul controlului?

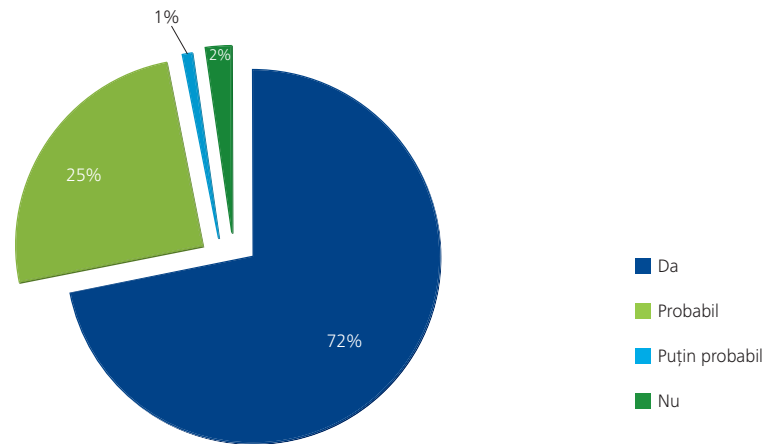
Ați beneficiat de o rambursare rapidă (acordată fără inspecție fiscală prealabilă) de la 1 ianuarie 2007 până astăzi?

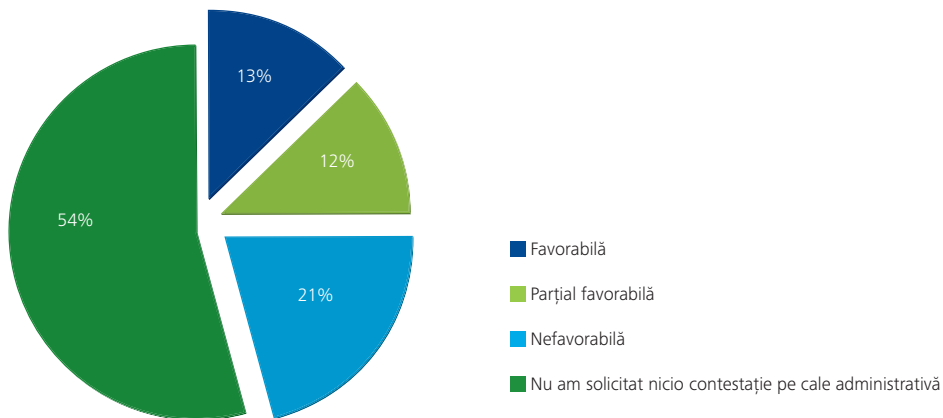
Ați solicitat dobânzi pentru întârzierea rambursărilor de TVA?

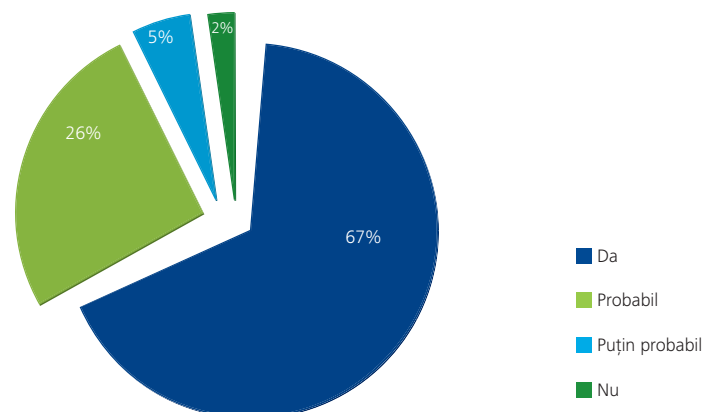
În cazul în care nu ați putea ajunge la o înțelegere cu autoritățile fiscale într-o anumită privință, ați contesta această decizie urmând o cale administrativă?

În cazul în care ați contestat pe cale administrativă o anumită speță fiscală, cum apreciați soluția obținută?

În cazul eșecului contestației, ați fi dispus să apelați la instanța judecătorească?

Persoane de contact

Alexandru Reff

Partner in Charge, Tax & Legal Balkans
Tel: +40 21 2075 248
E-mail: areff@deloittece.com

Rodica Segărceanu

Partner, Tax
Tel: +40 21 2075 231
E-mail: rsegarceanu@deloittece.com

Pieter Wessel

Partner, Tax
Tel: +40 21 2075 242
E-mail: pwessel@deloittece.com

Raluca Cojocaru

Manager, Tax
Tel: +40 21 2075 350
E-mail: rcojocaru@deloittece.com

Alexandru Cristea

Manager, Tax
Tel: +40 21 2075 281
E-mail: alcristea@deloittece.com

Numele Deloitte se refera la organizatia Deloitte Touche Tohmatsu, o uniune de firme Swiss Verein, la firmele membre ale acesteia, in cadrul careia fiecare firma membra este o persoana juridica independenta. Pentru o descriere amanuntita a structurii legale a Deloitte Touche Tohmatsu si a firmelor membre, va rugam sa accesati www.deloitte.com/ro/despre.

Deloitte furnizeaza servicii clientilor din sectorul public si privat in urmatoarele domenii profesionale - audit, taxe, consultanta, consultanta financiara – deservind numeroase industrii. Prin intermediul retelei sale globale de firme membre, care activeaza in 140 de tari, Deloitte pune la dispozitia clientilor sai resursele internationale precum si priceperea locala pentru a-i ajuta sa exceleze indiferent de locul in care acestia isi desfasoara activitatea. Obiectivul celor peste 168 000 de profesionisti din Deloitte este acela de a deveni un standard de excelenta.

Profesionistii Deloitte sunt uniti de o cultura bazata pe colaborare, care promoveaza integritatea, calitatea exceptionala a serviciilor furnizate pentru fiecare segment de piata, precum si diversitatea. Expertii Deloitte beneficiaza de avantajul unui mediu de lucru in care se perfectioneaza in permanenta, se confrunta cu provocari diverse si evolueaza din punct de vedere profesional. Profesionistii Deloitte sunt dedicati consolidarii responsabilitatii corporatiste, formarii increderii publice si nu in ultimul rand influentarii intr-un mod pozitiv a comunitatilor din care fac parte.

Aceasta publicatie contine doar informatii generale iar Deloitte Touche Tohmatsu si firmele sale membre sau afiliate nu ofera prin intermediul acestei publicatii consultanta profesionala sau alte servicii in domeniul contabil, fiscal, juridic sau al investitiilor. Aceasta publicatie nu inlocuieste consultanta sau serviciile profesionale si nici nu ar trebui sa fie utilizata ca baza pentru orice decizie sau actiune care v-ar putea afecta finantele sau afacerea. Inainte de a lua orice decizie sau de a actiona intr-un mod care v-ar putea afecta finantele sau afacerea, trebuie sa discutati cu un consultant profesionist.

Deloitte Touche Tohmatsu si firmele sale membre sau afiliate nu vor fi raspunzatoare pentru pierderile de orice natura suferite de catre persoanele care se bazeaza pe aceasta publicatie.